

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **R. A. A.**, zastoupený JUDr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**, se sídlem Kaplanova 2055/44, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 1. 2018, č. j. 2 A 147/2017 - 44,

t a k t o :

- I. V řízení **se pokračuje.**
- II. Kasační stížnost **se zamítá.**
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Ing. Jakubovi Backovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti ve výši **4 114 Kč**. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

[1] Podanou kasační stížností se žalobce domáhá zrušení rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“) ze dne 24. 1. 2018, č. j. 2 A 147/2017 - 44, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 12. 2017, č. j. KRPA-337199-39/ČJ-2017-000022.

[2] Uvedeným rozhodnutím žalované byla žalobci podle § 129 odst. 6 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „*zákon o pobytu cizinců*“), o 30 dnů prodloužena doba zajištění za účelem jeho

předání podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „*dublinké nařízení*“).

[3] Z obsahu správního spisu městský soud zjistil, že žalobce byl dne 17. 9. 2017 kontrolován hlídkou Policie ČR poté, co bylo zastaveno osobní vozidlo s bulharskou poznávací značkou, které bylo hlídce nápadné svým vzhledem. Po ztotožnění žalobce s ním byl téhož dne sepsán protokol, ze kterého vyplývá, že žalobce se na území států Evropské unie dostal nákladní lodí z Turecké republiky. Poté za užití nákladních vozů a osobního automobilu přicestoval na území ČR přes území Rumunska, Maďarska a Slovenské republiky. Směřoval do Spolkové republiky Německo. Pro své vycestování na území EU zřejmě využil nelegálních služeb organizované skupiny osob.

[4] Z evidence *Eurodac* bylo zjištěno, že žalobce dne 25. 8. 2017 požádal o udělení mezinárodní ochrany na území Rumunska. Na základě výše uvedeného rozhodla žalovaná o jeho zajištění za účelem předání do Rumunska dle dublinkého nařízení. V rámci zahájeného řízení zaslala dne 4. 10. 2017 rumunská strana souhlas s přijetím žalobce zpět na své území. Žalobci bylo dne 10. 10. 2017 oznámeno rozhodnutí o jeho předání do Rumunska. Na základě podané žaloby proti tomuto rozhodnutí se prodloužila lhůta 6 týdnů pro realizaci předání cizince do odpovědného členského státu, a proto žalovaná přistoupila k prodloužení zajištění o dalších 30 dnů.

[5] Městský soud nepřisvědčil stěžejní žalobní námitce, dle které je situace v Rumunsku natolik tristní, že způsobuje systémové nedostatky v azylovém řízení, které činí předání žalobce nepřipustným a v tomto důsledku bylo nepřipustné i jeho zajištění, neboť účel zajištění nemohl být naplněn. Obecně přisvědčil žalobci v tom, že v Rumunsku existují určité nedostatky ohledně sociálního zabezpečení žadatelů o mezinárodní ochranu a jejich participace v integračních programech, není ale možné učinit závěr, že jde o takové systémové nedostatky v azylovém řízení, které by s sebou nesly riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie. Z dostupných podkladů vyplývá, že Rumunsko činí kroky ke zlepšení stávajícího stavu. Městský soud konkrétně poukázal na to, že došlo ke zvýšení finanční pomoci žadatelům o mezinárodní ochranu nebo k navýšení rozsahu výuky rumunského jazyka. Uzavřel, že žalovaná se možnými nedostatky azylového řízení v Rumunsku zabývala. V tomto směru svoje rozhodnutí zdůvodnila sice stručně, ale dle názoru městského soudu dostatečně.

[6] Žalobce (dále jen „*stěžovatel*“) napadá rozsudek městského soudu kasační stížností, kterou opírá o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“). Domnívá se, že napadený rozsudek nemůže obstát, neboť městský soud se ztotožnil s nesprávným hodnocením přijatelnosti předání stěžovatele do Rumunska, které provedla žalovaná. I přes argumentaci městského soudu stěžovatel trvá na tom, že nedostatky v rumunském azylovém řízení představují natolik závažný problém, že je nutné aplikovat článek 3 odst. 2 dublinkého nařízení, podle něhož „[e]xistují-li závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým (lépe systémovým – pozn. soudu) nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny

pokračování

základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.“ Nedostatky pramenící ze špatné koordinace rumunského azylového práva s právem sociálního zabezpečení nelze bagatelizovat poukazem na zlepšení situace v jiných oblastech. V řízení před městským soudem nebylo vyvráceno, že žadatelé o mezinárodní ochranu v Rumunsku nemohou řádně využívat záchranné sociální sítě.

[7] Stěžovatel dále namítá, že zásadní problém pro žadatele o mezinárodní ochranu spočívá i v nefunkční participaci na integračních programech, které by jim umožnily adaptovat se v rumunské společnosti a osvojit si rumunštinu (oficiální programy obnášejí pouze 4 hodiny výuky týdně, chybí dostatek učitelů i koordinovaný program výuky). Tyto problémy brání žadatelům v běžném zařazení do společnosti a činí je závislými na sociální podpoře, které se jim ovšem nedostává v plné míře. V Rumunsku neexistuje záruka, že by žadatelům o mezinárodní ochranu (a tedy i stěžovateli) bylo poskytnuto dostatečné ubytování, výuka rumunského jazyka nutná k základní integraci do společnosti, jakož i úhrada zdravotní péče. Jednotlivosti, které městský soud v napadeném rozsudku zohlednil, nemohou mít podle stěžovatele vliv na závěr o nedostatečném a nefunkčním systému jako takovém.

[8] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[10] Na úvod Nejvyšší správní soud zmiňuje, že výrok I. tohoto rozsudku se opírá o následující skutečnosti.

[11] Z výpisu z evidenční karty žadatele o mezinárodní ochranu č. X soud zjistil, že stěžovatel byl dne 15. 3. 2018 ze zařízení pro zajištění cizinců propuštěn. Podle § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců (ve znění účinném do dne 20. 1. 2019) v době podání kasační stížnosti platilo, že *v případě, že je zajištění cizince ukončeno před vydáním rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí o zajištění cizince, o žalobě proti rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince nebo proti rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení, soud řízení o žalobě zastaví. O ukončení zajištění cizince policie neprodleně informuje příslušný soud, který žalobu projednává. Věty první a druhá se pro řízení o kasační stížnosti použijí obdobně.*

[12] Výklad výše citovaného ustanovení zákona o pobytu cizinců nebyl ve vztahu ke kasačnímu přezkumu jasný. Usnesením ze dne 23. 11. 2017, č. j. 10 Azs 252/2017 - 43, byla Soudnímu dvoru Evropské unie Nejvyšším správním soudem předložena předběžná otázka, zda výklad čl. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013 ve spojení s čl. 6 a 47 Listiny základních práv Evropské unie brání takové vnitrostátní právní úpravě, která znemožňuje Nejvyššímu správnímu soudu přezkoumat soudní rozhodnutí ve věcech zajištění cizince poté, co je cizinec ze zajištění propuštěn.

[13] Dále byl dne 7. 12. 2017 skupinou senátorů podán návrh dle čl. 87 odst. 1 písm. a) Ústavy České republiky na zrušení § 169r odst. 1 písm. i) a § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců a § 46a odst. 9 a § 73 odst. 8 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[14] Z uvedených důvodů bylo v projednávané věci řízení přerušeno podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. do doby vydání rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie o předložené předběžné otázce či vydání rozhodnutí Ústavního soudu o návrhu na zrušení daných ustanovení včetně § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců (viz usnesení ze dne 10. 4. 2018, č. j. 9 Azs 43/2018 – 18).

[15] Ústavní soud nálezem ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 41/17 (dostupný na <http://nalus.usoud.cz>), rozhodl, že se § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců ruší dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů (tj. ke dni 21. 1. 2019). Odpadla tedy překážka, pro kterou bylo řízení o této kasační stížnosti přerušeno výše zmíněným usnesením č. j. 9 Azs 43/2018 – 18.

[16] Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Dospěl přitom k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[17] Nejvyšší správní soud předesílá, že zajištění stěžovatele bylo ze strany žalované čtyřikrát prodlouženo, přičemž všechna tato rozhodnutí stěžovatel napadl žalobou a posléze kasační stížností. Řízení o kasační stížnosti, které se týkalo prvního prodloužení zajištění stěžovatele, kasační soud zastavil (usnesením ze dne 12. 4. 2018, č. j. 7 Azs 415/2017 – 25; všechna rozhodnutí dostupná na www.nssoud.cz). Ve zbylých případech soud kasační stížnosti stěžovatele jako nedůvodné zamítl – viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2019, č. j. 9 Azs 21/2018 – 35 (druhé prodloužení zajištění stěžovatele), a ze dne 11. 9. 2018, č. j. 4 Azs 141/2018 – 21 (čtvrté prodloužení zajištění stěžovatele). Pro úplnost lze dodat, že jako nedůvodnou zamítl Nejvyšší správní soud i kasační stížnost týkající se přezkumu prvotního rozhodnutí žalované o zajištění žalobce ze dne 18. 9. 2017, č. j. KRPA-337199-13/ČJ-2017-000022-MIG, a to rozsudkem ze dne 23. 1. 2019, č. j. 1 Azs 4/2018 – 22.

[18] V nyní posuzované věci napadl stěžovatel žalobou rozhodnutí žalované, které se týkalo v pořadí třetího prodloužení doby trvání jeho zajištění. Jádrem jeho námitek je, že se žalovaná, a posléze i městský soud, nesprávně a nedostatečně vypořádali s existencí systémových nedostatků azylového řízení v Rumunsku, které brání jeho předání do tohoto státu. Z tohoto důvodu nebyl stěžovatel zajištěn v souladu se zákonem, neboť účel jeho zajištění nemohl být naplněn.

[19] Obdobnou argumentaci vznesl stěžovatel i v řízeních vedených před Nejvyšším správním soudem ve věcech specifikovaných výše v odstavci [17], přičemž v nyní projednávaném případě neshledal tento soud důvod se od svých předchozích závěrů odchýlit. Je také nezbytné podotknout, že stěžovatel v kasační stížnosti do značné míry pouze opakuje argumentaci, uvedenou již v žalobě. Městskému soudu pak vytýká jen poměrně obecným způsobem to, že bagatelizoval vytýkané zásadní problémy

pokračování

v rumunském azylovém řízení a zohlednil toliko jednotlivá zlepšení v některých oblastech rumunské azylové politiky, která nejsou dostatečná pro závěr o vyhovujícím a funkčním systému poskytování mezinárodní ochrany v Rumunsku.

[20] V souladu se závěrem uvedeným v rozsudku rozšířeného senátu ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017 – 29, publ. pod č. 3773/2018 Sb. NSS, má správní orgán povinnost otázku systémových nedostatků v rozhodnutí o zajištění výslovně vypořádat i bez námítky pouze tehdy, dospěje-li sám k závěru, že takové nedostatky ve státě, kam má být cizinec následně předán, existují, případně jsou-li o jejich existenci důvodné pochybnosti.

[21] Rozšířený senát také zdůraznil, že společný evropský azylový systém byl koncipován na předpokladu, že všechny státy, které se na něm podílejí, dodržují základní práva, a že si členské státy mohou v tomto ohledu vzájemně důvěřovat. Je tedy vystaven na zásadě vzájemné důvěry a vyvratitelné domněnce, že každý členský stát je bezpečnou zemí. Možnost vyvrácení domněnky nicméně neznamená, že jakékoli porušení základního práva určitým členským státem se automaticky dotýká povinnosti členských států dodržovat pravidla pro určení příslušnosti k posouzení žádosti a že do tohoto určitého státu nelze žadatele přemístit.

[22] Pouze závažná porušení ze strany příslušného státu mohou vést k tomu, že členskému státu, ve kterém byla podána žádost o azyl, by bylo zabráněno v přemístění žadatele do prvně uvedeného státu [bližší viz rozsudek Soudního dvora ze dne 21. 12. 2011 ve spojených věcech C-411/10 a C-493/10, *N. S. a další*, ve kterém tento obecný závěr Soudní dvůr vyslovil ještě za účinnosti nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003 (tzv. nařízení Dublin II), avšak tento závěr je aplikovatelný i za současné právní úpravy].

[23] Nemožnost předat žadatele do jiného členského státu tak může nastat pouze při závažných excesech, nárazových či naopak dlouhotrvajících nedostacích v azylovém systému nebo v případě, že s ohledem na konkrétní okolnosti hrozí riziko nelidského či ponižujícího zacházení již samotným přemístěním žadatele.

[24] Z obsahu spisového materiálu Nejvyšší správní soud ověřil, že stěžovatel ve správním řízení žádné námítky ohledně systémových nedostatků azylového řízení v Rumunsku (případně jiného členského státu) nenamítal. Žalovaná se i přes tuto skutečnost touto otázkou výslovně v rozhodnutí zabývala a dospěla k závěru, že Rumunsko je z tohoto úhlu pohledu bezpečnou zemí. Konstatovala, že z aktuálních informací nijak nevyplývá, že by tato země měla s přijímáním cizinců systémové potíže či nedostatky, a ani Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky nevydal žádné stanovisko požadující, aby se členské státy EU zdržely transferů žadatelů o mezinárodní ochranu na území Rumunska. Nedostatečné odůvodnění rozhodnutí jí tedy vytýkat nelze.

[25] Rozšířený senát v shora citovaném usnesení č. j. 4 Azs 73/2017 – 29, uvedl, že bude-li otázka systémových nedostatků v azylovém řízení namítnuta poprvé až v žalobě proti rozhodnutí o zajištění, bude obecně platit, že krajský (zde městský) soud si v takovém případě nejprve musí učinit úsudek o důvodnosti této námítky. Dospěje-li k závěru, že

o existenci systémových nedostatků panují ve vztahu ke konkrétnímu případu důvodné pochybnosti, bude namíste rozhodnutí správního orgánu zrušit pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Dospěje-li soud k závěru, že systémové nedostatky jsou v konkrétním případě skutečně naplněny, rozhodnutí správního orgánu zruší pro nezákonnost.

[26] Žádné pochybnosti či dokonce existence takových systémových nedostatků v azylovém řízení v Rumunsku, které by bránily přemístění stěžovatele do této země, nebyly městským soudem v řízení zjištěny.

[27] Městský soud připustil, že dle zprávy *Migrant Integration Center Brasov-Romania* z roku 2016 (kterou stěžovatel připojil k žalobě na podporu svých tvrzení; dále jen „Zpráva“) existují v Rumunsku určité praktické problémy bránící žadatelům v přístupu k sociálním dávkám, které jsou způsobené nevyhovující koordinací mezi azylovým zákonem a zákonem o sociálním zabezpečení; na druhou stranu však Zpráva uvádí, že finanční pomoc byla žadatelům o mezinárodní ochranu zvýšena a že azylový zákon v Rumunsku byl novelizován tak, aby měli žadatelé přístup na pracovní trh již po 3 měsících od podání jejich žádosti o mezinárodní ochranu.

[28] Co se týče integračních programů, městský soud dále přisvědčil stěžovateli, že Zpráva uvádí, že integrační program nemá zatím jasně stanovený plán pro výuku rumunského jazyka a učitelé nejsou náležitě proškoleni ve výuce rumunštiny jako cizího jazyka. Rozsah výuky však byl zvýšen na čtyři hodiny týdně a uprchlíci mají stejná práva v přístupu ke vzdělání jako rumunští občané. Děti mohou být každý rok zapsány do školy, může být ohodnocena jejich vzdělávací úroveň a vybrána třída, která jejich úrovni vyhovuje. Zpráva dále uvádí, že integrační úřad nabízí uprchlíkům poradenství ohledně jejich práva na zaměstnání, profesní kurzy a uznávání diplomů. Také zprostředkovává asistenci s registrací k Národnímu pracovnímu úřadu. Dle zákona mají uprchlíci přístup ke zdravotní péči za stejných podmínek jako rumunští občané. V případě, že se запиší do integračního programu, obdrží příspěvek ve výši 120 euro měsíčně v průběhu jednoho roku. Po ukončení integračního programu mohou požádat o další příspěvek na bydlení atd.

[29] Městský soud posoudil obsah Zprávy ve světle žalobní argumentace a s tímto posouzením se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Stěžovatelem vytýkané nedostatky nelze pokládat za nedostatky tak zásadního charakteru, aby je bylo možné posoudit jako systémové nedostatky nesoucí s sebou riziko nelidského či ponižujícího zacházení pro žadatele o mezinárodní ochranu. Ostatně sám stěžovatel neuvedl žádné argumenty, proč by výše popsané dílčí nedostatky měly mít za následek nelidské či ponižující zacházení. Byl to naopak on, kdo – na rozdíl od městského soudu – zdůraznil nedostatky v rumunském azylovém systému uvedené ve Zprávě, aniž by však vzal v potaz její celkové vyznění a zohlednil všechny skutečnosti v ní popsané. Odůvodnění městského soudu je proto dostačující.

pokračování

[30] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1, věta druhá s. ř. s. kasační stížnost výrokem II. zamítl. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2, věta první s. ř. s.

[31] Výrok III. o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, věta první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Z uvedených důvodů soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[32] Stěžovateli byl městským soudem ustanoven zástupce JUDr. Ing. Jakub Backa, advokát, a to usnesením ze dne 27. 12. 2017, č. j. 2 A 147/2017 – 19. Podle § 35 odst. 9 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát.

[33] Ustanovený zástupce si v řízení před Nejvyšším správním soudem nárokuje celkem dva úkony právní služby, kterými jsou další porada s klientem přesahující jednu hodinu (§ 11 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif); (dále jen „advokátní tarif“)] spočívající v řádně doložené poradě ze dne 16. 1. 2018 v trvání 75 minut a jedno písemné podání soudu ve věci samé (§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu) spočívající v sepsání kasační stížnosti. Za jeden úkon právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč (§ 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu]. Nejvyšší správní soud nicméně zástupci stěžovatele nepřiznává odměnu za úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti, neboť její obsah se příliš neliší od obsahu žaloby, jak již bylo uvedeno výše. Rovněž je nutno vzít v potaz, že ustanovený advokát zastupoval stěžovatele v řadě dalších obdobných sporů (viz výše v odstavcích [17] a [19]), přičemž kasační stížnost podaná v nyní posuzované věci se v podstatných rysech shoduje s kasačními stížnostmi podanými v ostatních případech. Zástupci stěžovatele již byla přiznána odměna za sepsání kasační stížnosti v řízeních vedených pod sp. zn. 4 Azs 141/2018 a sp. zn. 9 Azs 21/2018, proto se soudu požadavek na přiznání odměny i v nynější věci – za sepsání takřka totožné kasační stížnosti – nejví jako oprávněný. Náhrada nákladů řízení se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů za úkon právní služby dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Ustanovený zástupce doložil, že je plátcem DPH, proto mu výše odměny a hotových výdajů byla navýšena o částku 714 Kč (§ 14a advokátního tarifu). Zástupci stěžovatele se tedy přiznává odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 4 114 Kč (3 100 Kč + 300 Kč + 714 Kč). Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dní od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné

V Brně dne 19. února 2019

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu